

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363
faks. (8 5) 212 4335 el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-10-04 Nr.

DĖL PAPILDOMOS INFORMACIJOS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Susisiekimo ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. spalio 1 d. tarpinstitucinio pasitarimo (toliau – pasitarimas) protokolinį sprendimą (11 klausimas), įvertinusi pasitarime pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pavaduotojo ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabas, teikia papildytą informaciją apie pasitarime svarstytus Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso papildymo 33¹ straipsniu įstatymo Nr. XII-1623 2 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 1, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 16, 23, 24, 25, 29, 33 straipsnių, priedo pakeitimo ir papildymo, Kodekso papildymo 4¹, 25¹, 33¹ straipsniais ir 8, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XI-1595 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – įstatymų projektai) ir apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant Lietuvai pasirengti 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL 2007 L 315, p. 14) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007) taikymui visa apimtimi.

Istatymų projektais siekiama pratęsti išimčių, leidžiančių netaikyti atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 straipsnių, galiojimą, taip pat atlikti kitus techninio pobūdžio pakeitimus.

Dėl išimties dėl Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 netaikymo visa apimtimi susisiekimui su trečiosiomis valstybėmis galiojimo pratęsimo

Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, turinčios sieną su trečiosiomis šalimis, susiduria su teisinio reguliavimo nesuderinamumo problema. Keleivių vežimas už Europos Sąjungos ribų vykdomas vadovaujantis Geležinkelių bendradarbiavimo organizacijos priimtu Tarptautinio keleivių vežimo susitarimu, kuris numato kitokius keleivių teisių apsaugos, vežėjų atsakomybės principus nei Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007. Dėl esamų didelių skirtumų ir bendrų vežėjo atsakomybės pagrindų nebuvimo Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 nuostatų taikymas susisiekimui su šiomis trečiosiomis valstybėmis būtų neįmanomas arba užkrautų itin didelę naštą geležinkelio įmonei (vežėjui), kuri atsidurtų nelygiavertėje padėtyje su trečiųjų šalių vežėjais.

Dėl išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių (kelionės informacija) galiojimo pratęsimo

Geležinkelio įmonės (vežėjo), Lietuvoje teikiančio keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas – UAB „LG Keleiviams“, turimą geležinkelių riedmenų parką sudaro nauji geležinkelių riedmenys, kuriuose jau yra integruota kelionės informacijos sistema, atitinkanti Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 reikalavimus, ir seniau pagaminti senos konstrukcijos keleiviniai

geležinkelių riedmenys, kuriuose Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 reikalavimus atitinkanti kelionės informavimo sistemos neįrengta ar kuriuose įrengta ne visus Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 reikalavimus atitinkanti kelionės informavimo sistema.

Pažymėtina, kad kai kuriuose keleiviniuose geležinkelių riedmenyse nėra galimybės teikti kokybiškos informacijos žmonėms, turintiems klausos ir (arba) regėjimo negalią, o naujų kelionės informavimo sistemų įrengimas juose yra ekonomiškai nepagrįstas. Pavyzdžiui, norint įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimus, reikia senos konstrukcijos keleiviniuose traukiniuose įdiegti spartų *Wi-Fi* interneto ryšį, automatizavimo sistemą, skirtą traukinių padėčiai erdvėje sekti, taip pat kelionės informavimo sistemą. Visų šių sistemų įrengimo kaina viršytų 6,9 mln. eurų, kadangi interneto ryšio įdiegimas kainuotų apie 1,587 mln. eurų, kelionės informavimo sistemos įdiegimas – 4,89 mln. eurų, traukinio padėties erdvėje sekimo sistemos – apie 0,5 mln. eurų. Toks lėšų investavimas būtų neracionalus, nes senos konstrukcijos keleiviniai traukiniai yra technologiškai pasenę ir bus pakeisti artimiausiu metu.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) per išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių galiojimo laikotarpį jau pakeitė dalį turimo keleivinių geležinkelių riedmenų parko naujais geležinkelių riedmenimis, turinčiais šias sistemas: nuo 2009 m. buvo įsigyti 11 elektrinių traukinių ir 10 dyzelinių traukinių, kurie atitinka 2014 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1300/2014 dėl Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninių sąveikos specifikacijų (toliau – PRM TSS) reikalavimus

Išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 8 straipsnio 2 ir 3 dalių pratęsimo laikotarpiu, t. y. iki 2022 metų, geležinkelio įmonė (vežėjas) planuoja užbaigti įgyvendinti projektą „Informavimo sistemų ir bilietų pardavimo įrangos diegimas TEN-T tinkle“, kurio metu numatoma įsigyti keleivių informavimo sistemą, kurią sudarys vaizdinės ir garsinės traukinių eismo informacijos pateikimo keleiviams techninė bei programinė įranga, skirta kelionės informacijos prieinamumui neįgaliesiems asmenims padidinti. Sistemą sudarys 7 dideli ekranai, kurie bus įrengiami didžiosiose stotyse (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose), 42 maži ekranai, kurie bus įrengiami stotyse ir jų prieigose, 87 lauko ekranai, garsinių pranešimų atkūrimo techninė įranga.

Be to, transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelių linijos Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda suprojektuoti savaeigiai elektriniai traukiniai, kurie pakeistų dalį šiuo metu šiame koridoriuje eksploatuojamų dyzelinių traukinių. Įsigijus naujus elektrinius traukinius maršrutams IX B transporto koridoriuje, o šiuo metu juose eksploatuojamus PRM TSS atitinkančius dyzelinius traukinius perkėlus į regionines geležinkelių linijas, bus sudaryta galimybė neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims keliauti traukiniais tiek IX B transporto koridoriuje, tiek ne TEN-T koridoriuose.

Dėl išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 21 straipsnio (prieinamumas) galiojimo pratęsimo

Geležinkelio stočių, peronų ir kitų geležinkelių infrastruktūros objektų pritaikymas yra ilgalaikis ir brangus procesas. Lietuvoje ypač sudėtinga pritaikyti peronų ir geležinkelių riedmenų aukštį neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims įlipti ir išlipti. Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 100 geležinkelio stočių ir stotelių, daugumos jų peronus reikia pritaikyti pagal PRM TSS reikalavimus. Akcentuotina, kad vien peronų pritaikymui skubiai prireiktų mažiausiai 2,5 mln. eurų.

Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, įgyvendindamas viešosios geležinkelių infrastruktūros statybos ir modernizavimo projektus pritaiko esamą geležinkelių infrastruktūrą specialiesiems neįgalųjų ir ribotos judėsenos asmenų poreikiams PRM TSS nustatyta tvarka pagal PRM TSS nustatytus techninius reikalavimus, kaip tai nurodyta Reglamento (EB) 1371/2007 21 straipsnio 1 dalyje. PRM TSS nustatyta, kad geležinkelių infrastruktūra turi būti

pritaikoma specialiesiems neįgaliųjų asmenų poreikiams palaipsniui – kai yra įrengiama nauja geležinkelių infrastruktūra arba rekonstruojama esama. Akcentuotina, kad vien 2016–2017 metais pagal PRM TSS reikalavimus buvo modernizuotos geležinkelio stotys Šeštokuose, Jūrėje, Mauručiuose, Pabališkiuose, Raudėnuose, Kretingoje, Kutiškiuose, Durpyne. Iš viso 12 peronų, investicijų suma siekė 300 tūkst. eurų.

Be to, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas artimiausiu metu planuoja įrengti 4 naujus peronus geležinkelio linijoje Klaipėda–Šilutė (planuojama investicijų suma sieks apie 250 tūkst. eurų), 2019–2025 m. įgyvendinti Pėsčiųjų tiltų (viadukų) renovavimo programą, kurios įgyvendinimo metu atitinkami viadukai bus pritaikyti neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiams pagal PRM TSS reikalavimus (numatoma investicijų suma apie 7 mln. eurų).

Pratęsus išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 21 straipsnio taikymo laikotarpį, atsirastų galimybė tinkamai įgyvendinti priemonę „Vieno lygio eismo sankirtų eliminavimas“, pagal kurią vykdomos viadukų ir tunelių per geležinkelį ir jų prieigų rekonstrukcijos ir statybos veiklos, kurių vienas iš tikslų pritaikyti valdomą viešąją geležinkelių infrastruktūrą neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų poreikiams. Taip pat iki 2022 metų geležinkelio įmonė (vežėjas) planuoja įsigyti kelionės bilietų pardavimo automatus ir 5 mobiliuosius keltuvus, kurie bus įrengti atsižvelgiant į keleivių srautų dydį.

Dėl išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 24 straipsnio d ir e dalių (sąlygos, kuriomis teikiama pagalba traukiniuose ir geležinkelio stotyse) galiojimo pratęsimo

Dėl Lietuvos socialinių ir demografinių skirtumų geležinkelio stotys ir stotelės skiriasi pagal savo dydį ir keleivių srautus, todėl tiek finansiškai, tiek techniškai sudėtinga visose geležinkelio stotyse ir stotelėse vienu metu įrengti vietas, kuriose neįgalieji ir ribotos judėsenos asmenys gali pranešti apie savo atvykimą į geležinkelio stotį ar stotelę ir prireikus paprašyti pagalbos.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3-622 „Dėl Europos Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninio sąveikumo specifikacijos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, siekiant užtikrinti lygias ir nediskriminacines sąlygas specialiųjų poreikių turintiems žmonėms keliauti geležinkelių transportu Lietuvos teritorijoje ir tarptautiniais maršrutais, buvo patvirtintas Europos Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninio sąveikumo specifikacijos įgyvendinimo planas (toliau – planas). Planu vadovaujasi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas ir keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas teikiančios geležinkelio įmonės (vežėjai), siekdami palaipsniui pašalinti visas geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims kliūtis.

Atsižvelgiant į tai, kad Plane yra nustatytos priemonės kurių planuojama imtis siekiant suteikti pagalbą neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims traukiniuose ir geležinkelio stotyse ir kurių reikia Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 įgyvendinimui užtikrinti, Susisiekimo ministerija ketina kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir neįgaliųjų nevyriausybinėmis organizacijomis aptarti ir kiekvienais metais iki gruodžio 1 d. (iki 2024 metų) pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei informaciją apie Plane nustatytų priemonių įgyvendinimo eigą.

Įstatymų projektai buvo derinti su Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, kurios pastabų neturėjo, taip pat su Teisingumo ministerija, kuri pateikė techninio pobūdžio pastabas ir į kurias buvo atsižvelgta. Europos teisės departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba pateikė pastabas dėl išimties iš Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 13 straipsnio pratęsimo tikslingumo, į kurias buvo atsižvelgta (pratęsti išimties terminą buvo atsisakyta). Šios institucijos kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija taip pat pateikė pastabą dėl aiškumo trūkumo aiškinamajame rašte. Atsižvelgiant į tai,

aiškinamasis raštas buvo papildytas informacija apie tai, kas buvo padaryta, siekiant įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 reikalavimus per išimčių galiojimo laikotarpį, taip pat informacija apie tai, ką planuojama padaryti artimiausiu metu.

Įstatymų projektais Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatos neįgyvendinamos.

Įstatymų projektai notifikuoti Europos Komisijai.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose nėra pateikiama sąvokų ir jas įvardijančių terminų, todėl įstatymų projektai nevertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai buvo skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo rengta.

Įstatymų projektus parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (vadovas – Andrius Šniuolis, (tel. (8 5) 239 3926, el. p. andrius.sniuolis@sumin.lt) vyriausiasis specialistas Marius Marčiulaitis (tel. 239 3868, el. p. marius.marciulaitis@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.
2. Plano kopija, 7 lapai.

Susisiekimo ministras

Jaroslav Narkevič